

Nr 26.

Ankom till riksdagens kansli den 28 april 1921 kl. 12 m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vissa ändringar i gällande bestämmelser för tobaksmonopolets inköp av inom landet odlad tobak.

(1:a avd.)

Närvarande: herrar Röing, Antonsson, Wohlin, Gustaf Nilsson, K. A. Nilson, Åhlmans Olof Olsson, Rosén, Eriksson i Grängesberg, Jonsson i Hökhult, Olsson i Kullenbergstorp, Bärge, Lithander, Boman, P. Alb. Bergström, Rune, Björnsson, Jönsson i Fridhill, Uddenberg, Lövgren i Nyborg och Brännström.

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 189, har herr *Jönsson* i Fridhill hemställt,

»att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla om sådana ändringar i Kungl. Maj:ts förordning angående tobaksmonopolet i riket av den 15 december 1914 och utfärdad instruktion för prisenämnden för inköp av inom riket odlad tobak,

att prissättning på tobak skall ske före den 1 april varje år;

att monopolbolaget förpliktigas att inköpa all inom riket odlad tobak för vars odling godkänd utfästelse blivit gjord i enlighet med § 10 i nämnda förordning, såvida icke annorlunda tillkännagivits före 1 april;

att bolaget förpliktigas att årligen före den 1 december mottaga leveransduglig tobak;

att Kristianstads, Malmöhus och Blekinge län böra utgöra ett prissättningsdistrikt samt

att ordföranden i den i § 13 i förenämnda förordning omförmälda prisenämnd utses gemensamt av ledamöterna i densamma.»

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 7 saml. 22 häft. (Nr 26.)

Beträffande motiveringen för ifrågavarande förslag får utskottet hänvisa till motionen.

Under ärendets förberedande behandling inom utskottet har skrivelse avlåtits till styrelsen för aktiebolaget svenska tobaksmonopolet med hemställan, att styrelsen måtte delgiva utskottet sin uppfattning rörande de förslag, som i motionen framställts.

Såsom svar härå har till utskottet inkommit vid detta betänkande såsom bilaga fogade skrivelse från nämnda bolag.

Under hänvisning till innehållet i oförmälda skrivelse får utskottet hemställa,

att herr Jönssons i Fridhill förevarande motion, II:189 om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vissa ändringar i gällande bestämmelser i fråga om tobaksmonopolets inköp av inom landet odlad tobak, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 28 april 1921.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Reservation:

av herrar *Wohlin* och *Jönsson* i Fridhill.

**Aktiebolaget svenska tobaks-
monopolet,**

ang. motionen II: 189 av herr Jönsson
i Fridhill.

Avskrift.

Bilaga

till betänkandet.

Till riksdagens bevillningsutskott.

I skrivelse den 18 nästlidna februari har bevillningsutskottets ordförande till styrelsen för Aktiebolaget svenska tobaksmonopolet överlämnat en i riksdagens andra kammare av herr Jönsson i Fridhill väckt motion, nr 189, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vissa ändringar i gällande bestämmelser för tobaksmonopolets inköp av inom landet odlad tobak samt hemställt, att styrelsen ville delgiva utskottet sin uppfattning rörande de förslag, som i motionen framställdes.

I anledning härav får Aktiebolaget svenska tobaksmonopolet meddela, att tobaksmonopolet är av den åsikt, att någon förändring i nu gällande bestämmelser angående tobaksodling och prissättning å svensk tobak icke för närvarande bör ifrågakomma, varemot tobaksmonopolet, på sätt av nedanstående framgår, funnit sig och alltjämt finner sig det oaktat kunna i viss omfattning tillmötesgå de i motionen framställda önskemålen.

Vad först angår motionärens yrkande, att all prissättning på tobak skall ske före den 1 april varje år, skulle detta med hänsyn till tobaksodlingens karaktär, som mycket skiljer sig från sockerbetsodlingen, vara förenat med allt för stor svårighet och risk för att böra ifrågakomma. Tobaksmonopolet har emellertid i odlarnas intresse under de senare åren före den 1 april varje år lämnat underrättelse om det minimipris för de olika tobaksklasserna, tobaksmonopolet är villigt betala. Med detta förfaringssätt, som tobaksmonopolet även i fortsättningen vill tillämpa, torde de väsentligaste olägenheterna för odlarna av en prissättning å hösten hava undanröjts.

Vidkommande därefter motionärens hemställan, att tobaksmonopolet skulle förpliktas inköpa all inom riket odlad tobak, såvida icke annorlunda tillkännagivits före den 1 april, får tobaksmonopolet meddela, att tobaksmonopolet hittills låtit inköpa all inom riket odlad tobak av godkänd kvalitet.

Skulle tobaksodlingen tendera till att taga en sådan omfattning, att tobaksmonopolet icke i sin rörelse kan finna användning för all den odlade tobaken, skall tobaksmonopolet i så måtto gå motionärens önskan till mötes, att tobaksmonopolet före den 1 april varje år meddelar, från huru stor areal tobaksmonopolet anser sig till det satta minimipriset kunna uppköpa svensk tobak.

Rörande motionärens yrkande, att tobaksmonopolet skulle förpliktas att före den 1 december mottaga all leveransduglig tobak, vill tobaksmonopolet anföra, att det icke synes föreligga skäl att meddela någon bestämmelse i sådant hänseende utöver vad i 13 § 3 st. av tobaksmonopolförordningen redan stadgats. Ehuru avlämnandet av tobaken i allmänhet äger rum redan tidigare än den av motionären angivna tidpunkten den 1 december, kan det likväl på grund av exceptionella klimatiska förhållanden inträffa, att tobakens avlämnande icke lämpligen kan äga rum förrän efter nämnda tidpunkt.

I motionen yrkas vidare, att Kristianstads, Malmöhus och Blekinge län skola utgöra ett prissättningsdistrikt och motionären uppgiver till stöd för sitt yrkande, att en sådan anordning vore erforderlig för uppnående av ett jämförligt och enhetligt pris. Förhållandet är emellertid, att den inom olika distrikt odlade tobaken är av väsentligt olika karaktär. Så till exempel ger den inom Malmöhus län i allmänhet odlade tobaken mindre avkastning i vikt per hektar än den inom Kristianstads län odlade tobaken. Å andra sidan besitter den förstnämnda tobaken egenskaper, som gör den användbar vid tillverkning av vissa tobaksvaror, vartill den andra tobaken icke är lämplig, varför tobaksmonopolet kunnat betala ett högre pris för den förstnämnda tobaken. Som den olika karaktären av tobaken svårigen låter sig tekniskt beskrivas, har det ansetts, att prissättningen bör ske distriktsvis. I stort sett har därvid ett distrikt sammanfallit med länen. För att bereda full rättvisa åt odlarna inom vissa socknar av Kristianstads län, där tobakens karaktär närmar sig den i Malmöhus län odlade tobaken, har det för sistnämnda län satta priset bestämts skola gälla även för de närmast Ystad liggande socknarna, varjämte för tångödslad tobak av Åhustyp ett pris överstigande det för Kristianstads län i allmänhet bestämda åsatts.

Genom dessa anordningars vidtagande torde varje berättigad anledning till farhåga i den av motionären uttalade riktningen få anses hava blivit undanröjd och av ovan anförda skäl torde dessutom framgå, att den av motionären påyrkade ändringens vidtagande icke kan vara lämplig.

Beträffande slutligen motionärens hemställan, att ordföranden i den i § 13 tobaksmonopolförordningen omförmälda prisnämnd borde utses av ledamöterna gemensamt, finner tobaksmonopolet, att denna lösning endast skulle vålla onödig tidsutdräkt vid prisnämndens konstituering. Då det för övrigt icke torde vara möjligt att erhålla en anordning, som i så hög grad som den nuvarande verkar betryggande för att såsom ordförande en verkligt opartisk och sakkunnig person blir utsedd, anser tobaksmonopolet det icke finnas någon anledning till vidtagande av ändring i nu gällande bestämmelser om sättet för ordförandens utseende.

Tobaksmonopolet tillåter sig slutligen att såsom bilaga överlämna en statistisk översikt över tobaksodlingens ställning under tobaksmonopolets verksamhetsår.

Stockholm den 4 mars 1921.

Aktiebolaget svenska tobaksmonopolet:

O. Wallenberg.

Bilaga till styrelsens för Aktiebolaget svenska tobaksmonopolet utlåtande angående motionen II: 189 av herr Jönsson i Fridhill.

	Odlare- antal	Areal i hektar	Mängd i ton	Pris öre per kg.	Medelkvan- titet per hektar i kg.	Medelpris per hektar i kronor
1915	2,267	424	878	72	2,060	1,480
1916	2,037	390	738	83	1,895	1,575
1917	1,482	278	674	139	2,425	3,360
1918	1,782	302	630	242	2,080	5,050
1919	1,604	324	774	208	2,065	4,300
1920	1,773	303	776	226	2,540 °	5,740